

Черноморски Енергиен Клъстер

www.bsecluster.org

ДОКЛАД С ДОБРИ ПРАКТИКИ

НА ЕВРОПЕЙСКИ ЕНЕРГИЙНИ КЛЪСТЕРИ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика” 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

Настоящият доклад е разработен в изпълнение на Дейност 2.4. „Участие на тренинг-семинари за обмяна на опит с други енергийни клъстери” от Компонент 1 на проект BG161PO003-2.4.01-0012-SO001 „Черноморски Енергиен Клъстер – ефективен модел за устойчиво бизнес развитие“, финансиран по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013”, Приоритетна ос 2 „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”, Операция 2.4.1: „Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите”.

В рамките на дейността бяха осъществени контакти с други енергийни и еко клъстера и бяха проведени работни посещения на място, с цел обмяна на опит и установяване на сътрудничество с тези клъстери. Във всеки от тренинг-семинарите участваха по двама представители на ЧЕК. Настоящият доклад е обобщение на добрите практики, споделени при посещенията от европейските клъстери.

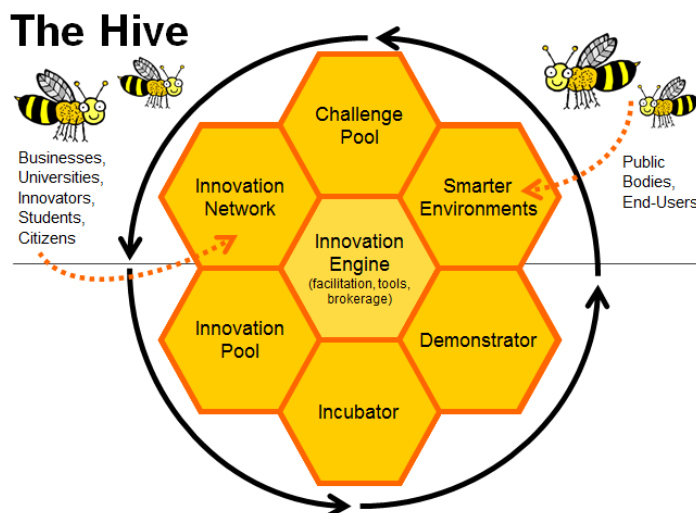
Докладът ще бъде предоставен на изпълнителя, избран за разработване на Общата стратегия за развитие на Черноморски Енергиен Клъстер.

Представяне на EnviroCluster Peterborough (Великобритания)

“EnviroCluster Peterborough” е с 10 годишна история и работи усилено да подпомага своите 350 члена, всички посветени на еко сектора. Въпреки, че клъстера е създаден да подпомага еко-бизнеса в района на град Питърбъроу (с население 180 000 души), в него членуват бизнес организации от цяла Великобритания.

В клъстера членуват организации за управление на водните ресурси, управление на отпадаците, еко-организации, неправителствен сектор, световно-известни университети и бизнес производствени структури в сферата на енерго-ефективността и възобновяемите енергийни източници.

Брутният продукт на членовете на клъстера надхвърля 590 млн. паунда и предоставят работа на над 5800 човека.

Административният офис на клъстера се помещава в „Еко-иновационния център“ на град Питърбъроу.

Основните дейности на EnviroCluster Peterborough са насочени към еко-иновативни продукти, техники, услуги или процеси, които водят към предотвратяване или намаляване на въздействието върху околната среда или които допринасят за оптималното използване на ресурсите.

Научени уроци:

- ❖ еко клъстерните обединения във Великобритания се образуват около водеща голяма компания във определен бранш, например управление на отпадаците, или по инициатива и с помоществователството от местната власт. “Envirocluster Peterborough” е изцяло финансиран за 2012 година от бюджета на местната власт, която осъзнава ползите от клъстера за развитието на зеления сектор, стимулиране на иновациите и откриване на нови работни места.
- ❖ подхода за стимулиране на иновациите е следния: при срещите с подобни структури и местната власт се откриват предизвикателствата, пред които са изправени различните сектори. Тези предизвикателства се публикуват и публично разпространяват и се търсят

малки и средни предприятия, които могат да отговорят за постигането на нужните резултати.

- ❖ За привличането на нови членове освен стандартните срещи, на които се канят таргет групите, английските домакини подказаха за тяхната работеща идея да се направи регионална карта, с отбелязани еко бизнес единиците и техните партньори, като на картата се отбелязва и дейността на определената фирма.
- ❖ “Envirocluster Peterborough” предоставя специално изработен за всеки един член подход за идейно развитие, а на тези, които са достигнали етапа от необходимост за интернационализация им се предоставят контакти със подобни организации в други държави част от проекта Еко-клуб. Прави се проучване към членовете от какво има нужда за по-нататъчния успех на бизнеса си (survey what they need!)
- ❖ Много често малките и средните фирми нямат възможност да финансират собствени бизнес пътуване за търсене на нови пазари или доставчици, затова често представителите на “Envirocluster Peterborough” извършват това проучване вместо тях и им изготвят необходимата информация.

ДОБРА ПРАКТИКА

ЕНЕРГИЕН КЛЪСТЕР ОТ ЕСТОНИЯ

Представяне на електромобилен клъстер ELMO

ELMO - електромобилен клъстер е създаден от Правителството на Естония, в рамките на национална програма за насърчване използването на електромобили от местното население. Правителството на Естония има договор с Mitsubishi Corporation за продажба на електромобили (10 милиона електромобили), за да стартира програма „ELMO 2011-2014“ за електромобилност в Естония.

Клъстерът управлява цялостната програма ELMO, изграждането на зарядните станции и отдаването на електромобили под наем. В цяла Естония има 163 бързо зарядни станции: 100 от тях са позиционирани в градовете, а 63 по пътища, извън градската пътна мрежа.

ELMO се занимава и с отдаване под наем на електромобили на местното население с цел насърчване използването им, за осигуряване на по-добра градска среда, енергийна ефективност и независимост от конвенционалните горива.

Основната роля на клъстера е да промотира използването на електромобили и за целта има изграден демонстрационен център и симулатор. Освен това екипа на клъстера прави ежедневни събития за промотиране в градовете Tallinn, Tartu, Pärnu и Rakvere.

ELMO работи и по посока прилагане на енергийно ефективни мерки в жилищни сгради. За целта клъстера прави изследвания за положението в сгради, предлага консултации и възможности за финансиране (грантове и фондове), енергийни одити, проектни документи за проектиране и ремонт. Клъстерът прави разяснителни кампании и пилотни проекти с добри практики в сферата.

Научени уроци:

1. Клъстерите създадени с подкрепата на държавата или местните власти са устойчиви във времето и се налагат като „марка“ на пазара по-лесно
2. Задължителни партньори на клъстерните организации са местните власти, сдружения на общини, сдружения на собственици, бизнес сдружения и т.н.
3. Клъстерите са обединения на организации и тяхната роля е представляваща, консултантска, кампанийна. Те споделят и разпространяват добрите практики на членовете си.
4. Схема за кредитиране на дейности за енергийна ефективност на жилищни сгради

5. Прилагане на мерки за енергийна ефективност и ВЕИ комбинирано в два от основните енергоемки сектора в страната: жилищния фонд и автомобилния сектор

Представяне на Klaster Turystyki Medycznej i Uzdrawiskowej

Klaster Turystyki Medycznej i Uzdrawiskowej е създаден на 01 юли 2013 г. от Kujawsko - Pomorska organizacja Pracodawców Lewiatan - организация на работодателите в Полския регион Куявско-Поморско. Клъстерът е доброволно сдружение между фирми, изследователски организации, бизнес институции, държавни и частни университети и други заинтересовани страни, работещи в съответствие с техническия обхват на клъстера.

Целта на клъстера е да насърчи "медицинския и здравен туризъм в Полша", да създаде благоприятни условия за развитието на бизнеса като използва ефективно местните и природни ресурси. Основоположниците от Lewiatan са отговорни за управлението и финансирането на клъстерните дейности.

Полският клъстер се е насочил основно към устойчивото развитие на региона и използването на местните ресурси по ефективен начин, в т.ч. прилагане на енергийно ефективни и ВЕИ мерки. В клъстера членуват 50 фирми и са назначени около 8 500 служители. Клъстера е изпълнил 8 проекта на обща стойност 1,8 мил. евро.

Интересно е да се отбележи, че клъстера се е насочил и към промотирането на местните ресурси за активиране на туризма. Според представители на клъстера много важен е приоритета за представяне на възможност за развитие на местен устойчив туризъм. В тази връзка клъстера се опитва да промотира региона за лечебен и еко туризъм.

Научени уроци:

Основните разходи на бизнесите, които изграждат облика на района като туристически, са за енергия. В тази връзка насоките на работа на Klaster Turystyki Medycznej i Uzdrawiskowej са две:

- промотиране на региона като туристическа дестинация;
- повишаване на енергийната ефективност и използване на местни енергийни източници;

Приложеният подход се оказва работещ и все повече фирми имат желание да станат членове на клъстера. ЧЕК оперира в Черноморският регион на България, което също е предпоставка и дава прекрасни възможности за работа на ЧЕК в сферата на лечебния и еко туризъм.

ДОБРА ПРАКТИКА

ЕНЕРГИЕН КЛЪСТЕР ОТ ИСПАНИЯ

Представяне на Valencian Cluster of Energy Industries (AVA ESEN)

Испанският клъстер AVA ESEN е създаден в началото на 2006 г., като сдружение с нестопанска цел обединяващо енергийните дружества в района на Валенсия. Една от основните му цели е да насърчава развитието, иновациите и научните изследвания в енергийния сектор на Валенсия и интернационализацията.

Към момента в клъстера членуват над 175 фирми, представляващи 80% от енергийните дружества в региона.

Структурата на AVA ESEN предлага на своите членове възможността да се ангажират активно в дейностите на клъстера чрез създадените за целта работни групи и комитети. В момента клъстера подкрепя дейността на шест работни групи :

- Фотоволтаична енергия
- Термална енергия от вятъра
- Енергийна ефективност
- Биомаса , биогаз и комбинирано производство на енергия
- Производители

Дейностите на AVA ESEN са обобщени така:

- Да насърчава работата в мрежа между партньорите, насърчаване на бизнеса - печеливши борси и R & D сътрудничество .
- Да намерите най-добрите възможности за бизнес партньори в един все по-глобализиращ се пазар.
- Да насърчи модернизиранието на управление на производствени и маркетингови иновативни дейности.
- Да насърчи рационалното използване на енергия, увеличаване на енергийната сигурност и борбата срещу изменението на климата .

AVA ESEN е официално призната като партньор в рамките на националните и регионални форуми, като консултативен член на Националната комисия по енергетика и на Агенцията за енергийна ефективност - Валенсия. Освен това, AVA ESEN държи енергийния борда на Valencian Edification Institute и осъществява консултативни функции за Института за енергийна диверсификация и спестяване (IDEA) .

Научени уроци:

1. Основната мисия на клъстерите е да представляват, защитават и насърчават общите интереси на своите членове, за да се развие и неговата дейност.
2. За асоциирани членове да се включат в състава на клъстера местните, регионалните и националните администрации.
3. Основната роля е на клъстера е да работи за:
  - интернационализация с цел да представлява своите партньори в рамките на изложения, панаири, конгреси, семинари, както на национално, така и на международно ниво
  - пазарно проучване с цел да се подкрепят фирми за идентифициране и достъп до нови пазарни ниши
  - водене на преговори и споразумения за сътрудничество с цел осигуряване на фирмите с най-необходимите бизнес услуги и инструменти за развитието на дейността си в най-благоприятни условия
  - връзката (мост) между търсенето и предлагането на работни места
  - организиране на обучения, семинари, форуми, семинари, свързани с въпроси от интерес за компаниите, и въз основа на техните нужди и изисквания
  - информационни услуга по безвъзмездни помощи и субсидии, както на местно или регионално ниво, и на европейско равнище

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за
регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика“ 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg